

Näib, et Ühendriigid ja president Barack Obama tõestasid enda nõrkust, kui sõjaline löök keemiarelva kasutamise kahtlusega Süüria valitsuse vastu asendus lõpuks USA-Vene kokkuleppega Süüria keemiarelvade rahumeelseks hävitamiseks.

Nii on tõesti mõned ka enne teid arvanud, aga vaadake asja laiemalt. Keemiarelvadeta Süüria muudab maailma kindlasti turvalisemaks ning see kaitseb sadu tuhandeid inimesi võimaliku kordusrünnaku eest. ÜRO inspektorite raport Süürias keemiarelva kasutamisest toetab neid, kes süüdistavad just Süüria valitsust massihävitusrelva kasutamises. See oli kohutav ja ebainimlik kuritegu tsiviilelanike vastu, mis ei saa jääda vastuseta.

Damaskus on esmakordselt tunnistanud keemiaarsenali olemasolu ning nõustunud selle andmisega rahvusvahelise kontrolli alla ja nende hävitamisega mitte sellepärast, et nad ise sellise otsuseni jõudsid, vaid põhjusel, et nad seisid silmitsi USA ja mitme lääneriigi võimaliku sõjalise löögiga Süüria valitsuse positsioonide pihta. See oli hirm, mis sundis Assadi režiimi nõustuma paljude demokraatlike riikide nõudmistega.

Mõistagi tahab Eesti olla praegu kindel, et Süüria valitsus täidab Genfis saavutatud kokkulepet – annab 21. septembriks ülevaate oma keemiarelvadest, lubab hiljemalt novembris riiki ÜRO relvainspektorid ja keemiaarsenal hävitatakse järgmise aasta keskpaigaks. Süüria on saanud selge sõnumi, et juhul kui nad kokkuleppest kinni ei pea, pole välistatud ka jõu kasutamine. Eesti on kindlal veendumusel, et ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis Süüria keemiarelvade allutamise rahvusvahelisele kontrollile tuleb käsitleda ka kokkuleppe kontrollimehhanismi ja kokkulepitule võimalikku mitte-allumist.

On arvamusi, et Süüria juhtum on tugevam mängija Venemaa, mitte USA.

Kui Assadi režiim ja tema liitlased poleks teadnud ja tõesti uskunud, et USA on sõjaliseks löögiks tegelikult valmis, siis poleks jõutud ka Genfi kokkuleppeni.

Kuidas saab Euroopa Liit aidata idapartnerlusriike, kes on sattunud Tolliliitu rajava

Venemaa majandus- ja kaubandussurve alla?

Idapartnerlusriigid – praegu räägime peaaesjalikult Ukrainast, Moldovast ja Gruusiast ning kahjuks enam mitte nii palju Armeenias – saavad eelkõige ise end aidata. Euroopa Liit omalt poolt ulatab partnerikäe ja avab ukse aga alati neile naabritele, kes näitavad oma pühendumust demokraatiale, õigusriigile, sõnavabadusele ja turumajandusele. Eesti teab seda oma assotsiatsioonilepingust juba 20 aastat.

Just siin on põhjus, miks tõenäoliselt juba tänavu novembris, Euroopa Liidu idapartnerluse tippkohtumisel Vilniuses, allkirjastatakse Ukrainaga vabakaubanduse ja assotsiatsioonileping ning Gruusia ja Moldovaga see parafeeritakse, et lähimas tulevikus ka allkirjastada.

Ukraina, Moldova ja Gruusia on praegu Euroopa-valiku teinud. Vanasti öeldi, et kahel hobusel korruga pole võimalik istuda, nüüd võiks öelda, et kahes taksos korruga ei saa sõita: ei saa soovida Euroopa Liidult vabakaubanduslepingut ja samal ajal astuda Tolliliitu. See pole võimalik. Just sel põhjusel loobus Euroopa Liit vabakaubanduslepingust Armeeniaga, kes valis Tolliliidu kasuks.

Väidetavalt polnud Armeenial muud valikut kui ühineda Tolliliiduga.

Ma nõustun sellega, et Armeenia oli äärmiselt tugeva majandus- ja kaubandussurve all. Eesti peab sellist väljapressimist lubamatuks. 21. sajandi euroopalikud riigid ei suhtle omavahel sel viisil, ei ähvarda ega pressi välja poliitilisi valikuid nagu tehti Teise maailmasõja eel. Seepärast on Euroopa Liit igati toeks Ukrainale, Moldovale ja Gruusiale, et nemad saaksid oma otsused rahvusvahelistesse ühendustesse kuulumise üle langetada iseseisvalt.

Milline tähendus on Saksamaa parlamendivalimistel Eestile ja Euroopale?

See tähendus on kõige otsesem, vahetum ja kogu Euroopat mõjutav, sest Saksamaa senine majandus- ja Euroopa-poliitika on muutnud Euroopa Liitu tugevamaks ning edukamaks ka

finants- ja majandusraskuste ajal.

Kuivõrd teile tundus, et kiirraudtee Rail Baltic ühisfirma lepingu sõlmimine võib omavaheliste vastuolude tõttu nurjuda?

Ei tundunud ja see ka ei nurjunud. 16. septembril kirjutasid Eesti, Läti, Leedu ning oluline, et ka Soome ja Poola sellele lepingule ju alla. See tähtis samm on meie kõigi – Balti riikide, kogu siinse piirkonna – võit. See näitab ka, kuidas on võimalik saavutada kompromisse, näitab ka meie piirkondlikku koostöö võimalikkust.

Olen öelnud ja kordan taas: Eesti, Läti ja Leedu siht peab olema tulemuslikult arendada koostööprojekte, mis ühendavad Balti riikide turge ja rahvaid, liidavad meid majanduslikult ja julgeolekuliselt tugevamalt ülejäänud Euroopaga. Õnnestunud koostööprojektid ja sinna pandud eurod, praegu veel ka litid või latid, ongi tänapäevase Balti koostöö mõõdetav tulemus.

Kaasaegne raudtee Rail Baltic ei ole lihtsalt joon maakaardil, vaid meie piirkonnale hädavajalik ühendustee. Nõnda ongi piirkondlik koostöö meist igaühe rahvuslikes huvides. See ongi meist igaühe egoistlik kasu, millest me kõik võidame.

Usun, et Rail Balticu raudteeühenduse ühissettevõtte asutamislepingu allakirjutamisega suurendasime ka omavaheline usaldust, mis määrabki meie koostöö tugevuse ning muudab selle nähtavaks ja usutavaks ülejäänud Euroopa Liidule, kes ainult sel juhul on valmis osalema Läänemere siinse piirkonna tõeliselt suurte projektide rahastamises.

Suve algusest on maailma meediasse jõudnud mitmed paljastused USA globaalsest luuretegevusest? Kuidas ta nüüd kommenteerite nn Snowdeni afääri?

See on teinud mind murelikuks, mitmel põhjusel. Esiteks ei ole kestlik olukord, kus valdav osa infovahetusest toimub erasektorile kuuluvates võrkudes, aga puudub läbipaistev, seadustega reguleeritud ning kõigile arusaadav lahendus, kuidas võib riik – näiteks julgeoleku tagamisel –

neilt firmadelt seaduslikult ja õigusriigile kohaselt andmeid saada. Ma ei räägi siin Eestist, vaid laiemalt demokraatlikust maailmast, kus seadusandlus ja protseduurid ei ole sammu pidanud tehnoloogia ja ka ohtude arenguga.

Snowdeni juhtumi järel Euroopas hoogu juurde saanud ameerikavastastus on minu jaoks silmakirjalik. Ka mitmed Euroopa demokraatlikud riigid ise kasutavad USA-ga sarnaseid luureprogramme ning vahetavad regulaarselt luureinfot, mis aitab ära hoida terrorirünnakuid, sealhulgas siinsamas Euroopas. Ja ma ei hakkagi rääkima nendest ebademokraatlikest riikidest, kes kasutavad totaalseid jälgimissüsteeme oma kodanike vastu. Arvan, et meie reaktsioon ei peaks olema kahepalgeline ja lühinägelik.